

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 Vtrum infidelitas sit in intellectu sicut in subiecto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

morem, & huiusmodi. Et similiter quia in eo est pars rationalis, in qua est voluntas, oportet ipsum subijci præceptis spectantibus ad iustitiam, vel iniustitiam. Et eadem ratione, quia conscientia est, ut in ipso sit natura divina participativa: ideo oportet ipsum subijci præceptis fidei, spei, & charitatis, ad huiusmodi participationem spectantibus.

Et sicut non potest iure cogeri de Deo, quod fecerit ipsum in gradu rationali: ita non potest iure cogeri, quod contumaciter ipsam in hoc, quod sit particeps divina natura. Et quemadmodum data iam natura rationali non potest quis resistere præcepta spectantia ad illam: ita data iam creaturæ rationali hæc participatione, non potest resistere præcepta ad illam pertinentia. Et per hæc patet clare responsio, & solutio questionis. Nam non est simile, quod asseritur pro simili: quia non præsupponitur, quod rex possit homines constituere in gradibus sine ipsis nominibus, sicut potest Deus, qui creat nos sine nobis. Nec præsupponitur, quod homines sint iam constituti in gradu nobilitatis, ut in proposito inveniuntur. Simile autem esset si præsupposito quod iam essent civis in gradu nobilitatis, & resistere vellet præcepta regia spectantia ad nobilitatem. Creaturæ namque rationales ab initio institutæ sunt, ut essent, & viverent non solum secundum proprias naturas: sed secundum divinam naturam consortium: & propterea merito præceptis supernaturalibus subijciuntur, tenenturque ad maximas gratias Deo, quod eas tanti fecit, ut tam ex cælo gradu constitueret. Propter quod non solum iustum est, ut non credendo priventur bonis gratiis, sed etiam ut dampnentur, utpote nolentes vivere secundum constitutionem eis divinitatis participationem a datore, & distributore naturarum, & graduum. Propter hos enim scriptum est. Homo cum in honore esset, non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus, dum in proprijs naturæ manet opponens se altissimi causæ iudicio: & ideo similis factus est illis. Nec excusantur a contemptu resistentes fidem: quia nolunt subijci præceptis, quibus tenentur, ut iam declaratum est.

¶ Super Questionis decima Articulum secundum.

IN art. 2. eiusdem questionis, adverte, quod sicut assentire his quæ sunt fidei, constituit statim hominem fideliem:

fit in his, quæ consistunt spectare ad fidem, diffinitur hominem infidelium. Dissentire autem dicitur. Primo, positive sentiendo contrarium, ut Deum non esse incarnatum. Secundo, negativè, quod consistat teneri a fide. Et hoc duplex potest esse. Primum, quod consistit in intellectu, & infidelitas in intellectu est. Secundum, quod consistit in voluntate, & infidelitas in voluntate est.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est, peccatum dicitur esse in illa potentia, quæ est principium actus peccati. Actus autem peccati potest habere duplex principium. Vnum quidem primum, & universale, quod imperat omnes actus peccatorum: & hoc principium est voluntas: quia omne peccatum est voluntarium. Aliud autem principium actus peccati est proprium & proximum, quod dicitur peccati actum. Sicut concupiscentialis est principium gula, & luxurie: & secundum hoc gula, & luxuria dicitur esse in concupiscentia. Dissentire autem, qui est proprius actus infidelitatis, est actus intellectus, sed motus a voluntate, sicut & assentire: & ideo infidelitas sicut, & fides, est quidem in intellectu sicut in proximo subiecto: in voluntate autem sicut in proximo motivo. Et hoc modo dicitur esse in voluntate. Unde patet responsio ad primum.

AD SECUNDUM dicendum, quod contemptus voluntatis causat dissentium intellectus in quo perficitur ratio infidelitatis. Unde eadem infidelitatis est in voluntate: sed ipsa infidelitatis est in intellectu.

AD TERTIUM dicendum, quod ille, qui credit malum angelum esse bonum, non dissentit ab eo, quod est fidei: quia sensus corporis fallitur, mens verò non remouetur a vera recta: sententia, ut ibidem dicitur glossa: sed si aliquis Satane adhereret, cum incipit ad sua adducere, id est, ad mala & falsa, tunc non caret peccato: ut ibidem dicitur.

ARTICVLVS III.

¶ Vtrum infidelitas sit maximum peccatorum.

AD TERTIUM sic proceditur. Videtur, quod infidelitas non sit maximum peccatorum. Dicit enim Aug. & habetur 6.º questionis. 1. Vtrum catholicum pessimis

infidelitas ponitur gravissimum peccatum ex gravitate eius pensatur ex parte averfionis. Nam gravitas generis suo, quæ est gravitas substantialis eius, non est obiectum, seu finem peccati, ut in quest. 7.º prædictum est. Averfio autem in peccato dividitur contra obiectum, & contra finem. Ad hoc breviter dicitur ex prædicto loco, quod sequitur conversionem ad obiectum, quanto magis quod sit conversio, peius est: tanto averfio est peius hoc peccatum gravius ex genere, est gravitas averfionem: & sic est in proposito. Nam magis averfio sit in dissentio contentente voluntatem primam, quam in contrarium primæ averfio: ac per hoc magis averfio

1. b. 31. Mor. 2. 31. a. med.

2. di. 36. q. 1. ar. 2. ad 4. & 3. di. Cas. 9. 2. art. 3. q. 1. ad 4.

* cap. 10. & 31. tom. 6.

† ar. præced.

Glo. ordinata. ibi.

1. b. 31. Mor. 2. 31. a. med.